

travelbook

Poznań

Bezdroża

mistrzowska
ochrona **ERGO**
HESTIA®

Autorka przewodnika: Katarzyna Byrtek

Redakcja: Aurelia Hołubowska

Korekta: Sandra Trela

Opracowanie kartograficzne: DAKA – Studio Graficzne

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

OSM (www.openstreetmap.org)

Skład: DAKA – Studio Graficzne

Projekt okładki: Ewa Jarocka; materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autorka oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autorka oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?beptr2>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie II

ISBN: 978-83-283-4514-0

Copyright © Helion, 2018

• Kup książkę	• Księgarnia internetowa
• Poleć książkę	• Lubię to!
• Oceń książkę	Nasza społeczność

Spis treści

ATRAKCJE POZNANIA	6
INFORMACJE PRAKTYCZNE	13
PRZED WYJAZDEM	14
Wybór czasu podróży	14
Źródła informacji	14
DOJAZD	16
Autobusem	16
Pociągiem	16
Samochodem	16
Samolotem	17
▶ Sposoby na zwiedzanie Poznania	18
NA MIEJSCU	20
Komunikacja	20
▶ Za pół ceny lub bezpłatnie	24
Noclegi	26
Wyżywienie	29
Życie nocne	34
▶ Zakupy	36
INFORMATOR A-Z	38
▶ Kina i teatry	42
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE	45
KRAJOZNAWCZE ABC	46
Charakterystyka geograficzna	46
Historia	47
Gospodarka	55
▶ Słowniczek gwary poznańskiej	56
▶ Znani Poznaniacy	58
SPOŁECZEŃSTWO	60
Mieszkańcy miasta	60
SYMBOLE POZNANIA	61
KUCHNIA	63
▶ Najciekawsze wydarzenia cykliczne	64

ZWIEDZANIE POZNANIA	69
STARE MIASTO	70
Stary Rynek	71
Zamek i okolice	81
Na północ od Starego Rynku	84
Na południe od Starego Rynku	86
► Idealny weekend w Poznaniu	88
OSTRÓW TUMSKI	91
Muzea	94
Katedra i okolice	97
Śródka	100
MALTA	102
Jezioro Maltańskie	102
Wokół jeziora	105
DZIELNICA CESARSKA	110
Wokół placu Wolności	111
Od Fredry do Mickiewicza	118
► Poznański modernizm	124
Zamek Cesarski i okolice	126
POŁUDNIE	129
Grobla i okolice	131
Wokół Starego Browaru	135
Świat szyn	137
Wilda i Rataje	138
Lech	139
ZACHÓD	141
MTP i Jeżyce	144
► Twierdza Poznań	148
Łazarz	150
Dalej od centrum	152
PÓŁNOC	155
Święty Wojciech	157
Park Cytadela	161
Jeszcze dalej na północ	163

OKOLICE POZNANIA _____ 165

Wielkopolski Park Narodowy _____	166
Rogalin _____	167
Kórnik _____	168
Makieta Borówiec _____	169
Lednica _____	170
Gniezno _____	171

INDEKS _____ 173

Spis planów i map

Poznań _____ przednia okładka	Poznań południe _____ 130
Stare Miasto _____ 72–73	Poznań zachód _____ 142
Ostrów Tumski _____ 93	Poznań północ _____ 156
Malta _____ 103	Okolice Poznania ____ tylna okładka
Dzielnica Cesarska _____ 112–113	

Spis ramek

Przydatne aplikacje _____ 15	Legenda o diable i Wzgórzu
Numeracja budynków _____ 15	Zamkowym _____ 82
Poznańska Karta Turystyczna ____ 20	Trakt Królewsko-Cesarski _____ 95
Bilety na komunikację miejską ____ 21	Miecz św. Piotra _____ 96
Poznański Rower Miejski _____ 23	Festiwal Malta _____ 105
Piwko i nie tylko _____ 38	Marek Leykam _____ 119
Apteki całodobowe _____ 39	Pidżama Porno _____ 122
Opieka zdrowotna _____ 40	Bambrzy Poznańscy _____ 133
Telefony alarmowe _____ 44	Tey _____ 135
Bez tego nie wyjeżdżaj	Kolej w Poznaniu _____ 138
z Poznania _____ 47	Cervesario _____ 140
Chrzest Polski _____ 48	Secesyjne Jeżyce _____ 143
Kalendarium historyczne _____ 54	Poznańskie Metropolis _____ 145
Nazwa miasta _____ 55	Lech Poznań albo Kolejorz ____ 152
Liczba ludności Poznania _____ 60	Poznański Szlak Forteczny _____ 153
Legenda o poznańskim	Katolicy i protestanci w XVI-
hejnale _____ 61	i XVII-wiecznym Poznaniu ____ 159
Legenda o poznańskich	Armia „Poznań” _____ 161
koziółkach _____ 74	Szlak Piastowski _____ 170

Atrakcje Poznania

NAJWAŻNIEJSZE ZABYTKI

Fara poznańska

Najpiękniejszy kościół w mieście to perła architektury barokowej. W wakacje organizowane są tu koncerty organowe – warto się na nie wybrać, bo świątynia ma niesamowitą akustykę.

Ratusz

To jeden z najpiękniejszych zabytków architektury renesansowej w Europie Środkowej, a poznańskie koziołki dokazujące przy ratuszowym zegarze znane są w całej Polsce!

Ostrów Tumski

Najstarsza część Poznania zachwyca zabytkami, z których część pamięta czasy formowania się państwa polskiego. W tutejszej katedrze pochowano pierwszych Piastów, m.in. Mieszka I i Bolesława Chrobrego.

Zamek Przemysła

Odbudowany niedawno zamek uważany jest za najstarszą rezydencję królewską w Polsce. Poznaniacy zaś nazywają go... Gargamelem.

Kup książkę

Poleć książkę

Kościół św. Wojciecha

Kościół ten zwany jest poznańską Skalką, gdyż właśnie w nim znajduje się Krypta Zasłużonych Wielkopolan. Spoczywają tu m.in. Józef Wybicki (autor słów polskiego hymnu narodowego) i Feliks Nowowiejski (kompozytor, twórca melodii do *Roty* M. Konopnickiej).

Zamek Cesarski

Monumentalny neoromański zamek z początku XX w. powstał dla ostatniego cesarza niemieckiego Wilhelma II.

Forty twierdzy Poznań

System fortyfikacji zbudowanych na terenie Poznania w XIX i na początku XX w. jest jednym z największych tego typu zabytków militarnych w Europie.

Zespół secesyjnych kamienic

Kamienice z początku XX w., ze zdobionymi fasadami, bramami, witrażami i polichromiami, to znak rozpoznawczy dzielnicy Jeżyce. Secesyjne budynki wznoszą się m.in. przy ulicach Roosevelta, Krasińskiego, Zacisze.

Kup książkę

Poleć książkę

Pomnik pyry

W Parku Jana Pawła II oddano hołd wszystkim ziemniakom tego świata.

Prezydencki schron przeciwatomowy

Odtajniony i udostępniony stosunkowo niedawno schron zbudowano na potrzeby prezydenta Poznania.

Mural na Śródcie

Kilka kroków od Ostrowa Tumskiego znajduje się kolorowy trójwymiarowy mural *Opowieść śródecka z trębaczem na dachu i kotem w tle*. Inspiracją było zdjęcie z lat 20. XX w.

Brzegi Warty

Wszyscy poznańscy studenci wiedzą, że nad Wartą można legalnie spożywać napoje alkoholowe.

Muzeum Instrumentów Muzycznych

Może i nie jest interaktywne ani przesadnie nowoczesne, ale za to jedyne w Polsce. W depozycie znajduje się tu statuetka Oscara dla Jana A.P. Kaczmarka za muzykę do filmu *Marzyciel*.

Kup książkę

Poleć książkę

ZIELONE MIASTO

Park Cytadela

Największy park miejski utworzono w miejscu byłego fortu Winiary. Na terenie parku znajdują się muzea, restauracje, place zabaw i spokojne leśne dróżki.

Poznańska Palmiarnia

Największy tego typu obiekt w kraju składa się z 10 udostępnionych do zwiedzania pawilonów, w których podziwiać można rośliny z różnych stref klimatycznych.

Ogród Botaniczny UAM

Na 22 ha zobaczyć można ok. 7000 gatunków i odmian roślin z różnych stref klimatycznych.

Malta

Tereny rekreacyjne wokół Jeziora Maltańskiego to dobre miejsce na aktywne spędzenie czasu i kontakt z przyrodą (także w czasie wizyty w Nowym Zoo).

Kup książkę

Poleć książkę

Stare Miasto

Jedna z najstarszych części Poznania i razem jego centrum o magicznej atmosferze przyciąga turystów z całego świata. Większość zaczyna poznawanie miasta od Starego Rynku. Stając naprzeciwko ratusza zadzierają głowy, żeby przy dźwiękach hejnału oglądać potyczkę słynnych poznańskich koziołków. Stare Miasto to najlepsze miejsce na spędzenie wieczoru – w piątkowe i sobotnie noce rynek oraz okoliczne uliczki wypełniają się imprezowiczami. Przy dobrej pogodzie warto usiąść w jednym z ogródków restauracyjnych i tam delektować się urokiem Poznania.

HISTORIA

Staromiejskie uliczki i rynek mają długą historię – wytyczono je, gdy w 1253 r. książę wielkopolski Przemysław I lokował Poznań na lewym brzegu Warty. Niedługo potem rozpoczęła się budowa zamku, zwanego później Zamkiem Przemysła, i murów miejskich. Około 1280 r. te ostatnie otaczały obszar ok. 21 ha, miały do 11 m

wysokości i zbudowane były z cegieł na kamiennej podstawie. W ciągu murów znajdowały się 4 bramy i aż 35 baszt. Granica średniowiecznego Poznania przebiegała od zamku królewskiego na południe ulicą Ludgardy, dalej na południu Jaskółczą do ulicy Wrocławskiej, potem południową stroną placu Kolegiackiego, od wschodu ulicą Garbary, od północy zaś Stawną aż do Masztalarskiej. Granica ta przez ponad pięć wieków niemal się nie zmieniała – aż do okresu zaborów, kiedy władze pruskie zaczęły rozbudowywać miasto w kierunku zachodnim, rozbierając mury miejskie.

Poznań był wielokrotnie niszczone przez pożary i wojny, ale największe straty miasto poniosło pod sam koniec II wojny światowej – w styczniu i w lutym 1945 r., w czasie bitwy o Poznań. Bardzo duża część Starego Miasta legła wówczas w gruzach (w niektórych rejonach nawet 90% zabudowy).

Odbudowa rozpoczęła się w 1954 r. Staremu Miastu przywrócono wówczas

▼ Fontanna Apolla na Starym Rynku

Kup książkę

Poleć książkę

wygląd z XVI–XVIII w. na podstawie źródeł ikonograficznych, choć nie we wszystkich wypadkach były one dostępne. Dziś w centrum Poznania zobaczyć więc można kamienice gotyckie, renesansowe, barokowe i klasycystyczne, ale warto pamiętać, że wiele z nich to rekonstrukcje. Wyzwanie stanowiło też odtworzenie, często przekształcanie, zabudowy centralnej części rynku. Zdecydowano się na odbudowanie ratusza, domków budniczych, wagi miejskiej i odwachu. Nie zachowały się źródła dotyczące wyglądu sukienic i arsenału miejskiego (dziś siedziby Galerii Miejskiej Arsenał oraz Wielkopolskiego Muzeum Wojskowego), dlatego przy pracach nad tymi obiektami zdecydowano się wykorzystać, do dziś wzbudzające kontrowersje, projekty zabudowań modernistycznych.

WARTO ZOBACZYĆ

Na spacer po Starym Mieście wystarczy godzina. Jeśli planuje się zwiedzenie galerii czy muzeów, należy doliczyć dodatkowy czas.

▼ Ratusz i fontanna Prozerpiny

Stary Rynek

Może i plan poznańskiego rynku jest bardzo przewidywalny – to kwadrat o boku 141 m, a z każdej pierzei wychodzą trzy ulice: jedna pośrodku i dwie z narożników – ale to, co się na tym placu znajduje, już niekoniecznie.

Sławny na całą Polskę ★ **ratusz** uznawany jest za jeden z najpiękniejszych zabudowań architektury renesansowej w Europie Środkowej. Codziennie przyciąga tłumy gapiów, którzy obserwują zapasy uroczych koziołków, symbolów Poznania, przy akompaniamencie hejnału.

Najstarsza wzmianka o ratuszu pochodzi z początku XIV w. Wtedy też najpewniej powstał gotycki jednopiętrowy poprzednik dzisiejszego budynku, do którego w późniejszym okresie dobudowano wieżę. Zachowały się po nim piwnice. Po wielkim pożarze w 1536 r. siedzibę władz miejskich gruntownie przebudowano (1550–67) w modnym wtedy stylu renesansowym. Włoski architekt Jan Baptysta (Giovanni Battista) Quadro z Lugano rozbudował gmach w kierunku zachodnim, dodał kolejne piętro, a także attykę oraz trzykondygnacyjną loggię. Ratusz

Kup książkę

Poleć książkę

Legenda o poznańskich koziołkach

W 1551 r. na wieżę poznańskiego ratusza zainstalowano nowy zegar. Z tej okazji zorganizowano wielką ucztę, na którą zaproszono znamienitych gości. Gastronomiczną atrakcją wieczoru miał być sarni udziec. Niestety, w czasie pieczenia mięso zsunęło się wprost do ognia. Kucharski pomocnik pobiegł więc szukać innego

mięsiwa – w całym mieście nie znalazł sarniny, ale udało mu się przyprowadzić dwa białe koziołki. Zwierzęta szybko zorientowały się, co im grozi, i uciekły na sam szczyt wieży ratuszowej, gdzie zaprezentowały się gościom na tle nowego zegara. Na pamiątkę tego wydarzenia na wieży zainstalowano figurki koziołków.

kilkakrotnie przebudowywano – ostatnio w latach 1992–2002, kiedy nadano mu wygląd jak najbliższy wyglądowni z końca XVIII w. (dodano np. klasycystyczny hełm wieńczący wieżę). Gmach najpiękniej prezentuje się od wschodniej strony, gdzie podziwiać można loggię zwieńczoną trzema wieżyczkami i ozdobioną medalionami z portretami znanych postaci starożytnego świata, w tym dwóch kobiet: Lukrecji i Kleopatry, oraz władców z dynastii Jagiellonów. Można też dostrzec wiele łacińskich inskrypcji.

Co ciekawe, ratusz formalnie nie należy do miasta, ale do Muzeum Narodowego

w Poznaniu. W jego wnętrzach już dawno nie spotyka się urzędników (chyba że zainteresowanych dawnymi dziejami), gdyż mieści się tutaj **Muzeum Historii Miasta Poznania** 📍 **Stary Rynek 1**; www.mnp.art.pl; **otwarte:** 16 IX–15 VI wt.–czw. 9.00–15.00, pt. 12.00–21.00, sb. 11.00–18.00, 16 VI–15 IX wt.–czw. 11.00–17.00, pt. 12.00–21.00, sb.–nd. 11.00–18.00; **wstęp:** 7 zł, **ulg.** 5 zł, **uczniowie i studenci** 7–26 lat 1 zł, **sb. bezpł.** Ekspozycja, jak na tak interesujący temat, jest dość rozzarowująca: wystawiono niewiele przedmiotów z krótkimi opisami. Warto za to zwrócić uwagę na zabytkowe wnętrza: gotyckie

▲ Fontanna Prozerpiny

piwnice i parter, reprezentacyjne pierwsze piętro z przepiękną renesansową Salą Wielką z kasetonowym sklepieniem, Salą Królewską i Salą Sądową.

Przed ratuszem stoi jedna z czterech fontann na Starym Rynku: **fontanna Prozerpiny**, przedstawiająca porwanie bogini przez władcę podziemi. Kolejne trzy to: **fontanna Apolla** w południowo-wschodniej części placu, **fontanna Neptuna** w południowo-zachodniej oraz **fontanna Marsa** w północno-zachodniej.

Kilka kroków od głównego wejścia do ratusza stoi **pręgierz**. Jest to ośmioręczna kolumna zwieńczona rzeźbą kata z mieczem. Do pręgierza przywiązywano skazanych za różne przestępstwa i – w zależności od winy – chłostano ich, obcinano im dłonie czy uszy, wypalano piętno gorącym żelazem. Budowa pręgierza sfinansowana została na początku XVI w. z grzywnien nakładanych na służące i panny niskiego stanu, które przechadzały się po mieście w zbyt bogatych strojach – takie zacieranie różnic stanowych było źle widziane przez mieszczan, a rada miejska uchwaliła

prawo zabraniające owego „karygodnego” zachowania.

Obok pręgierza zaczyna się rząd chętnie fotografowanych kolorowych **domków budniczych**, w których podcieniach znajdują się obecnie sklepy z pamiątkami i ogródki restauracyjne. W XIV w. stały tu budy śledziowe, do których z czasem dobudowano murowane podcienia, a w połowie XVI w. zmieniono w trzy- lub czterokondygnacyjne budynki. Domki te należały do mniej zamożnych kupców. Niestety, oryginalne konstrukcje zostały zniszczone podczas działań wojennych w 1945 r. Odtworzone domki budniczych zdobią kolorowe pocztówkowe polichromie z połowy XX w. W budynkach rezydują głównie studenci – mieszkania są tam małe, a okolice Starego Rynku nie należą do najspokojniejszych, zwłaszcza w lecie i w weekendy, więc nie ma na nie zbyt wielu innych chętnych.

Warto zwrócić uwagę na kamienice wschodniej pierzei rynku. W renesansowym budynku pod nr. 41 znajduje się pachnące świeżymi wypiekami **Rogalowe Muzeum Poznania** 📍 **Stary Rynek 41**,

▲ Fasady domków budniczych

Malta

Malta nie jest jednostką administracyjną miasta, czyli osiedlem, stanowi jednak wyróżniającą się wyspę zieleni we wschodnim Poznaniu.

do grobu św. Wojciecha w Gnieźnie. Kawalerowie maltańscy do dziś są związani z tą świątynią.

HISTORIA

Poznańska Malta geograficznie nie jest kawałkiem lądu oblanego wodą. Skąd więc ta nietypowa nazwa? Przez niemal 700 lat znajdowała się tutaj komandoria Suwerennego Rycerskiego Zakonu Szpitalników Świętego Jana z Jerozolimy, z Rodos i z Malty, bardziej dziś znanego pod nazwą Zakonu Kawalerów Maltańskich, jednego z trzech najważniejszych zakonów rycerskich powstałych w czasie wypraw krzyżowych. Słowo *komandoria* oznacza po prostu jednostkę administracyjną zakonów rycerskich, a dziś także małą dzielnicę Poznania na wschód od Śródky, na północno-zachodnim brzegu Jeziora Maltańskiego. Na jej terenie znajduje się kościół św. Jana Jerozolimskiego za Murami, który stoi na miejscu byłego szpitala dla pielgrzymów zmierzających

WARTO ZOBACZYĆ

Jezioro Maltańskie

Najważniejszą częścią Malty jest ★ **Jezioro Maltańskie**, sztuczny zbiornik o podłużnym kształcie, długości ok. 2 km (w linii wschód–zachód), szerokości ok. 500 m i maksymalnej głębokości 5 m. Powstał w wyniku spiętrzenia wód rzeki Cybiny, a jego powierzchnia może różnić się w zależności od ilości wody, maksymalnie zajmuje ok. 67 ha.

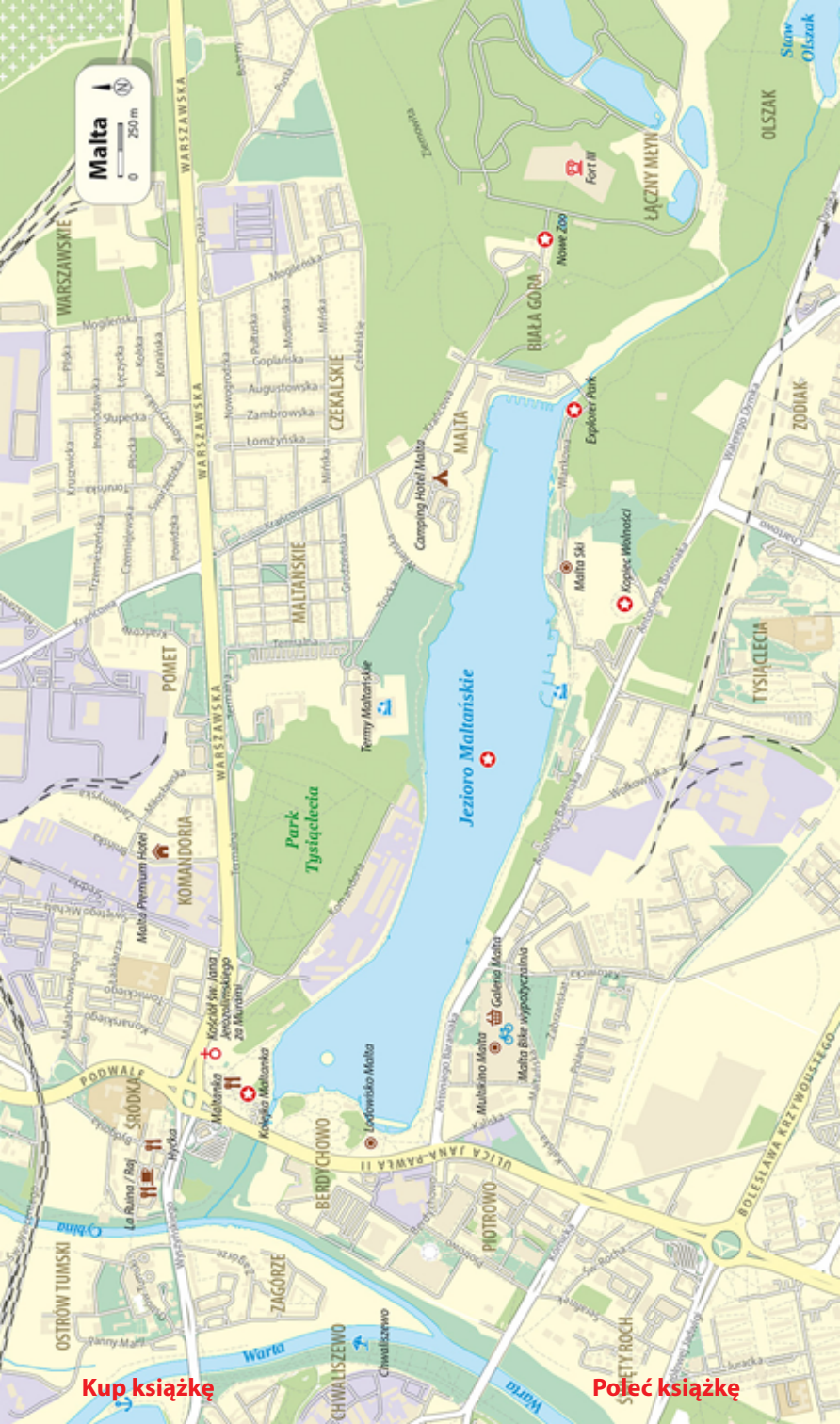
Jezioro zostało oficjalnie oddane do użytku ponad 60 lat temu: 5 października 1952 r. O zagospodarowaniu tej okolicy myślano jednak od końca I wojny światowej, bo już wtedy była popularna wśród miłośników aktywnego spędzania wolnego czasu, m.in. ze względów patriotycznych – w czasie zaborów mieszkali tu niewielu Niemców, można więc było mówić bez obaw po polsku i ćwiczyć.

▼ Jezioro Maltańskie

Kup książkę

Poleć książkę

Kup książkę

Poleć książkę

Od 1886 r. działało tutaj Stowarzyszenie Gimnastyczne „Sokół”. W planach było utworzenie parku narodowego lub ośrodka sportowego dla młodzieży. Niestety, zła sytuacja ekonomiczna sprawiła, że dokończono tylko budowę kopca Wolności (zob. s. 109), usypywanego od 1919 do 1922 r. Prace nad osuszeniem bagien wokół rzeki Cybiny, połączeniem stawów rybnych i stworzeniem sztucznego akwenu rozpoczęły się w czasie II wojny światowej. Niemcy wykorzystywali do tego przymusowych robotników – jeńców wojennych i więzionych Żydów. Do końca wojny budowy nie skończono, po wojnie kontynuowano prace aż do 1952 r., kiedy w obecności tłumu poznaniaków napełniono jezioro wodą.

Modernizację obiektu (oczyszczanie, pogłębianie) rozpoczęto w latach 80. XX w., planowano bowiem zorganizowanie tu mistrzostw świata w kajakarstwie w 1990 r. Trzydzieści lat później, z okazji 750-lecia lokacji Poznania, na jeziorze pojawiła się **fontanna**, która pływa w zachodniej części zbiornika. Składa się z 13 dysz o wysokości 60, 20 i 10 m oraz reflektorów z kolorowym światłem. Działa

od maja do października od 7.00 (w weekendy od 8.00) do 21.00. Woda unosząca się w powietrze waży ponad 200 kg, więc ze względów bezpieczeństwa fontanna jest wyłączana podczas zawodów.

Co cztery lata odbywa się czyszczenie zbiornika. Najpierw wyławia się wszystkie ryby, a następnie spuszcza się 2 mln m³ wody. Cała akcja trwa około półtora miesiąca.

Na Jeziorze Maltańskim znajduje się jeden z najlepszych torów regatowych w Europie – ma 2190 m długości i 170–400 m szerokości. Miejsce startu zlokalizowane jest na zachodnim brzegu, a na wschodnim, w okolicach ulicy Wiankowej, znajduje się meta, wykorzystywana także np. w czasie imprez biegowych. Co roku lub co dwa lata na jeziorze odbywają się mistrzostwa świata w kajakarstwie, wioślarstwie czy grze kajak polo. Wzdłuż brzegów prowadzi 5,5-kilometrowa asfaltowa ścieżka.

Okolice Jeziora Maltańskiego to najlepsze i najpopularniejsze miejsce rekreacji w mieście. Można tu biegać, jeździć na rowerze, kąpać się – latem w jeziorze, a przez cały rok w Termach Maltańskich,

Kup książkę

Poleć książkę

Festiwal Malta

Malta nierozdzielnie kojarzy się z międzynarodowym Malta Festival Poznań (www.malta-festival.pl). Festiwal zaczęto organizować w 1991 r., niedługo po wybudowaniu toru regatowego na Malcie, by ożywić nowo zaadaptowane miejsce. Początkowo prezentowano przede wszystkim spektakle, które zostały przygotowane do wystawiania w plenerze, a niekoniecznie na deskach

tradycyjnego teatru. Z czasem podczas festiwalu zaczęto wykorzystywać także przestrzenie postindustrialne. Od 2010 r. każda z edycji imprezy ma temat przewodni. Dziś Malta Festival Poznań jest ważnym wydarzeniem na artystycznej mapie Europy Środkowo-Wschodniej i rozrósł się na tyle, że do programu włączono także muzykę, sztuki wizualne, taniec i film.

w zimie jeździć na łyżwach i na nartach albo po prostu przespacerować się i wypić kawę w jednej z restauracji. W zasadzie przez cały rok, a szczególnie w okresie wiosenno-letnim, na Malcie organizowane są też imprezy kulturalne i sportowe: biegi, regaty kajakarskie i wioślarskie, koncerty, mistrzostwa w triathlonie. Aktualne informacje o nich znaleźć można na stronie www.malta.poznan.pl.

Wokół jeziora

Zwiedzanie Malty najlepiej zacząć od ronda Śródka, gdzie można pożyczyć rower miejski i skąd łatwo da się dotrzeć do brzegu jeziora także piechotą.

W drodze nad wodę warto obejrzeć zbudowany z czerwonej cegły **kościół św. Jana Jerozolimskiego za Murami**

📍 ul. Świętojańska 1; www.janjerolimski.archpozn.pl. Pierwsza świątynia w tym miejscu powstała pod koniec XI w. Niedługo potem książę Mieszko III Stary i biskup Radwan założyli przy niej przytułek dla pielgrzymów i wędrowców, a kilkanaście lat później oba obiekty przekazano kawalerom maltańskim. Na przełomie XII i XIII w. zaczęto budowę obecnie istniejącego kościoła, jednego z pierwszych ceglanych kościołów

w Polsce. Gdy go wznoszono, znajdował się poza murami ówczesnego miasta, stąd nazwa „poza murami”. Od początku istnienia aż do 1832 r. znajdował się w rękach kawalerów maltańskich. Po perturbacjach w czasie zaborów i wojny został zwrócony zakonowi w 1992 r. Dziś jest główną świątynią Związku Polskich Kawalerów Maltańskich. Przy kościele działa Specjalistyczna Przychodnia Onkologiczna „Pomoc Maltańska”.

Wielokrotnie przebudowywana świątynia jest budowlą późnoromańską z elementami gotyckimi i barokową kaplicą grobową Krzyża Świętego. Kaplica ta wyróżnia się z zewnątrz – jest biała i przykrywa ją kopuła z latarnią. Charakterystyczny dla tego dwunawowego kościoła jest spadzisty dach z krzyżem maltańskim na szczycie i spiczasta wieża z niesymetrycznym dachem. Warto zobaczyć wnętrze z późnoromańskim sklepieniem krzyżowym nad prezbiterium oraz późnogotyckim sklepieniem gwiazdzystym w nawie. Kościół jest ozdobiony freskami z połowy XX w. autorstwa malarza i rektora Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Poznaniu Stanisława Teisseyre’a. W prezbiterium dominuje tryptyk z 1. poł. XVI w., nad nim widoczne jest romańskie

Poznański modernizm

Modernizm w architekturze to zbiór wielu niejednorodnych prądów rozwijających się po I wojnie światowej aż do lat 70. XX w. Architekci modernistyczni kładli nacisk na minimalizm formy, funkcjonalność budynku, wykorzystanie nowych technologii i materiałów. Powojenna poznańska architektura wzbudza od zawsze więcej kontrowersji niż zabytki z okresu pierwszych Piastów, renesansu czy pruskiej rozbudowy miasta w XIX stuleciu. Piękne czy niepotrzebne? PRL-owskie molochy czy świetne przykłady XX-wiecznej architektury? Najlepiej wyrobić sobie własne zdanie na ten temat, spacerując po Poznaniu.

W czasie zwiedzania Starego Miasta nawet niewprawne oko dostrzeże, że na tle zabytkowej zabudowy Starego Rynku wyróżniają się budynki **Arsenału** i **sukienic**, w których mieszczą się Galeria Miejska Arsenał (zob. s. 77), klubokawiarnia Meskalina (zob. s. 67) oraz Wielkopolskie Muzeum Wojskowe (zob. s. 80).

Do najbardziej znanych modernistycznych budynków w mieście należy były

dom towarowy **Okrągłak** (zob. s. 118), świetnie wkomponowany w XIX-wieczną zabudowę. Sąsiadujący z Okrągłakiem „kwadraciak” ma bardzo podobną elewację – oba były kiedyś połączone zewnętrzną klatką schodową. W pobliżu Okrągłaka znajdują się dwie inne modernistyczne realizacje: **Dom Towarowy „Domar”** (zob. s. 119) oraz **Dom Książki** (zob. s. 119).

Spacerując po Poznaniu, trudno też prze-gapić 12-kondygnacyjne **Domy Towarowe „Alfa”** przy ulicy Święty Marcin 40–72, które współcześnie straciły na znaczeniu i czekają na modernizację. Gdy powstały, ulica Święty Marcin nosiła nazwę Armii Czerwonej i miała pełnić funkcję głównej ulicy handlowej miasta, a nowe realizacje miały dodać jej nowoczesnego charakteru. Naprzeciwko wieżowców Alfy zobaczyć można kompleks mieszkalno-handlowy, tzw. **Telewizory**, z charakterystycznymi przeszklonymi wykuszami. Na południe od Świętego Marcina, przy alei Niepodległości 4, znajduje się **Collegium Novum** z 1968 r., składające się

z dwóch budynków połączonych szklanym łącznikiem.

Zdecydowanie warta uwagi jest **hala widowiskowo-sportowa Arena** (zob. s. 151) w parku Kasprowicza na Łazarzu, a także pierwszy duży obiekt hotelowy powstały w Poznaniu po II wojnie światowej: **hotel Mercure** (rondo Kaponiera) oraz znajdujący się niemal naprzeciwko **dom studencki Jowita** (ul. Zwierzyniecka 7), znany jako „Akumulatory”. Nieco poza centrum zobaczyć można świetnie wpisany w otoczenie **Dom Weterana** na Szelągach (ul. Ugory), uważany za jeden z najlepszych obiektów modernistycznych w kraju.

Poznanie modernistycznego Poznania ułatwi bezpłatny audioprzewodnik *Szlakiem modernizmu*, który ściągnąć można ze strony www.poznan.pl. Wycieczka z nim zaczyna się na rondzie Kaponiera przy hotelu Mercure i kończy na Starym Rynku. Ciekawe informacje znaleźć można na blogu *Modernistyczny Poznań* (www.modernistyczny-poznan.blog-spot.cz). Dobrym dodatkiem do zwiedzania jest książka Filipa Springera *Żle urodzone. Reportaże o architekturze PRL-u*, która opisuje m.in. poznański Okrągłak, próbując odpowiedzieć na pytanie, dlaczego modernistyczna architektura ciągle wzbudza tyle kontrowersji.

Kup książkę

Poleć książkę

Kto zna już dobrze stolicę Wielkopolski lub chce uciec z miasta na dzień czy dwa, może spędzić miło czas, zwiedzając okolice Poznania: rezerваты archeologiczne, skanse-ny, kościoły, muzea, a także park narodowy.

Amatorzy aktywnego spędzania czasu na wodzie powinni wybrać się na Wielką Pętlę Wielkopolski – szlak wodny łączący Poznań z Gorzowem Wielkopolskim, Bydgoszczą i Koninem (więcej: www.wielka-petla.pl). Miłośnicy jazdy na rowerze mogą przebiegać wśród tras należących do Wielkopolskiego Systemu Szlaków Narodowych, takich jak Piastowski Trakt Rowerowy czy Szlak Stu Jezior (więcej: www.gpswielkopolska.pl/na-rower). Najprzyjemniejsze piesze wycieczki będą prowadzić przez park narodowy, 12 parków krajobrazowych czy niemal 100 rezerwatów przyrody. Informacje nt. zwiedzania okolic Poznania znaleźć można także np. w aplikacji *Polska niezwykła*.

WIELKOPOLSKI PARK NARODOWY

Rozciągający się na 7,5 tys. ha obszar chroniony położony jest nad Wartą na południe od Poznania. Charakterystycznym

elementem krajobrazu Wielkopolskiego Parku Narodowego są przede wszystkim jeziora polodowcowe, zalesione pagórki i głązy narzutowe. Rosną tu wiekowe bory sosnowe i sosnowo-dębowe; odnotowano występowanie ok. 1100 gatunków roślin. W lasach spotkać można m.in. jelenie, sarny, dziki, borsuki i ponad 200 gatunków ptaków. Przez park przebiega pięć szlaków turystycznych (czerwony, zielony, żółty, niebieski i czarny) o łącznej długości 85 km. Na terenie WPN wyznaczono również szlaki tematyczne, np. Trasę im. Cyryla Ratajskiego i Szlak Kosynierów, a także trasy rowerowe i konne (więcej: www.wielkopolskipn.pl).

Dyrekcja Parku ma siedzibę w położonych centralnie Jeziorach, tam też znajduje się **Muzeum Przyrodnicze** **Mosina/ Jezioro**; www.wielkopolskipn.pl; otwarte: pn.–pt. 7.00–15.00, nd. i święta III–X 10.00–17.00; wstęp: 6 zł, ulg. 4 zł przybliżające ekosystemy parku narodowego, pomniki przyrody i historię tego terenu. W gablotach zobaczyć można charakterystyczne dla wielkopolskich jezior ryby, występujące tu ptaki, ssaki i owady.

Dobrym punktem wypadowym na wycieczki po Wielkopolskim Parku

▼ Zachód słońca koło Rogalina

Kup książkę

Poleć książkę

Narodowym jest **PUSZCZYKOWO**, położone ok. 12 km na południe od Poznania. Spacerując po miasteczku, zobaczyć można kilka zabytkowych domów, a także odwiedzić **Muzeum-Pracownię Literacką Arkadego Fiedlera** **ul. Słowackiego 1, Puszczykowo; www.fiedler.pl; otwarte: wiosna–lato wt.–nd. 9.00–18.00, jesień–zima wt.–nd. 10.00–15.00; wstęp: 10 zł, ulg. 9 zł.** Wystawione są tam ekspozycje etnograficzne, przyrodnicze i religijne przywiezione z licznych wypraw polskiego podróżnika i reportażysty. Muzeum ma w zbiorach także kolekcję jego książek w różnych językach i stare zdjęcia z wielu stron świata. Częścią wystawy jest Ogród Tolerancji rozpościerający się wokół willi Fiedlera z rzeźbami wzorowanymi np. na posągach Buddy, rzeźbach azteckich czy figurach z Wyspy Wielkanocnej.

ROGALIN

Położona nad Wartą, 20 km na południe od Poznania wieś Rogalin słynie przede wszystkim z zabytkowego parku i pałacu hrabiów Raczyńskich. W czasach świetności rezydencji kwitło tutaj życie towarzyskie, polityczne i kulturalne Wielkopolski.

▼ Okolice Rogalina

Raczyńscy byli także mecenasami sztuki. To właśnie Edward Raczyński ufundował pierwszą bibliotekę publiczną w Wielkopolsce: istniejącą do dziś Bibliotekę Raczyńskich w Poznaniu (zob. s. 116). Z kolei Muzeum Narodowe w Poznaniu słynie na całą Polskę z kolekcji obrazów, z których większość pochodzi właśnie z kolekcji Raczyńskich.

Pałac w Rogalinie **ul. Arciszewskiego 2; www.rogalin.mnp.art.pl; otwarte: pałac 16 I–IV, IX–XI wt.–nd. 9.30–16.00, V–VI wt.–pt. 9.30–16.00, sb.–nd. 10.00–17.00, VII–VIII wt.–nd. 10.00–17.00, park: V–IX 9.00–20.00, X–IV 9.00–17.00; wstęp: pałac: 15 zł, ulg. 10 zł, galeria obrazów 15 zł, ulg. 10 zł, gabinet londyński i galeria antenatów 5 zł, ulg. 3 zł, powozownia 5 zł, ulg. 3 zł, ogród i park wstęp wolny, karnet na całość: 35 zł, ulg. 25 zł** Zbudowano w latach 70. XVIII w. dla starosty generalnego Wielkopolski oraz marszałka na dworze Stanisława Augusta Poniatowskiego Kazimierza Raczyńskiego. Pierwotnie rezydencję wzniesiono w stylu późnobarokowym, następnie przeprowadzono częściową klasycystyczną modernizację wnętrza oraz elewacji; z czasem powstała m.in. zbrojownia z neogotyckimi

dekoracjami, neobarokowa biblioteka oraz galeria ze wspomnianą kolekcją malarstwa europejskiego i polskiego z przełomu XIX i XX w.

Dziś opiekę nad pałacem w Rogalinie sprawuje Muzeum Narodowe w Poznaniu. Zwiedzić tu można historyczne wnętrza pałacowe, a także odtworzony londyński gabinet prezydenta RP na uchodźstwie Edwarda Bernarda Raczyńskiego oraz galerię malarstwa zagranicznego i polskiego z dziełami m.in. Jana Matejki, Jacka Malczewskiego, Wojciecha Kossaka, Olgi Boznańskiej i Stanisława Wyspiańskiego.

Za pałacem podziwiać można ogród francuski i tereny Rogalińskiego Parku Krajobrazowego. Znajduje się tutaj jedno z największych w Europie skupisk pomnikowych dębów; największe spośród ok. 2000 drzew mają nawet 9 m obwodu. Najslynniejsze z **dębów rogalińskich**: Lech, Czech i Rus, rosną w przypałacowym parku. Liczą sobie ok. 700 lat i w obwodzie mają ponad 6 m.

Część zespołu rezydencjalnego stanowi **kościół św. Marcelina** **ul. Arciszewskiego 10; www.parafiarogalin.pl;**

▼ Pałac w Rogalinie

zwiedzanie mauzoleum: IV–X sb. i nd. 12.00–17.00, zwiedzanie kościoła i mauzoleum: IV–X nd. po mszy o 11.30; **wstęp wolny** z 1. poł. XIX w. Budowla wzorowana jest na rzymskiej antycznej świątyni Le Maison Carrée we francuskim Nîmes. Jej dolna część pełni funkcję rodzowego mauzoleum Raczyńskich.

KÓRNIK

Powodem, dla którego większość osób odwiedza to niewielkie wielkopolskie miasto o zabawnej nazwie, jest **zamek w Kórniku** **ul. Zamkowa 5; www.bkpan.poznan.pl; otwarte: muzeum IV, X–15 XII wt.–nd. 10.00–16.00, V–IX wt.–nd. 10.00–17.00, powozownia V–IX wt.–nd. 11.00–16.00; wstęp: 15 zł, ulg. 7 zł.** Jego początki sięgają średniowiecza i z tego okresu (XIV/XV w.) pochodzą piwnice i najstarsze mury. W kolejnych stuleciach zamek został rozbudowany, a w XVIII w. przeobrażony w barokowy pałac przez Teofilę z Działyńskich. To właśnie ona jest kórnicą Białą Damą, która ponoć przechadza się nocami po komnatach i po parku (jej

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

Helion SA

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Poznań

kojarzy się z dwoma koziołkami, pyrami i oszczędnością jego mieszkańców. Amatorzy zwiedzania zachwycają się architekturą oraz ofertą muzeów (m.in. jedną z największych kolekcji malarstwa w Polsce). Historyków fascynują zabytki z czasów chrztu Polski i Mieszka I. Profesjonaliści zjeżdżają tu na targi organizowane na terenie Międzynarodowych Targów Poznańskich. Malta Festival przyciąga wielbicieli teatru z całej Europy, miłośnicy przyrody odpoczywają m.in. nad słynącym z międzynarodowych regat Jeziorem Maltańskim. Ci, którzy kochają zakupy, buszuja w centrum handlowym Stary Browar.

Zabytki z **czasów narodzin Polski**

Niesztampowe **muzea i galerie**

Rozrywka w najlepszym wydaniu

Romantyczne zaułki i oazy zieleni

Ciekawa **kuchnia**

 Bezdroża

Księgarnia internetowa:
<http://bezdzoza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdzoza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane
• <http://bezdzoza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdzoza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdzoza@bezdzoza.pl
<http://bezdzoza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:

ebookpoint.PL

ISBN 978-83-283-4514-0

9 788328 345140

Cena 26,90 zł